

Список використаної літератури

1. Починок Н. В. Методика формування обліково-аналітичної інформації про витрати на персонал на основі інвестиційного та витратного підходів. *Вісник Сумського НАУ. Сер. Економіка і менеджмент*. Суми : вид-во Сумського НАУ, 2011. Вип. 6/2 (49). С. 167-172.
2. Починок. Н. В. Система обліково-аналітичного забезпечення управління персоналом. *Управління розвитком*. 2011. № 5. С. 110-111.
3. Починок Н. В. Методика обліку процесу формування персоналу. *Економічний аналіз : зб. наук. праць*. Тернопіль : Економічна думка, 2014. Т. 16, № 2. С. 225-235.
4. Частка витрат на оплату праці в структурі витрат на виробництво URL: http://profapk.org.ua/news/news_apk/2340.html
5. Статистичні показники URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/sze_20.htm

Ф. Лисенко

КОНЦЕПЦІЇ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

Система управління підприємством може ефективно функціонувати лише за умови належного інформаційного забезпечення. Облік є основною частиною інформаційної системи підприємства, забезпечуючи більшість всього обсягу інформації фінансового характеру.

Реформування системи обліку в Україні вимагає уточнення сутності управлінського обліку, коли насамперед звертається увага на його основний зміст та функції в системі управління.

Сучасна концептуальна основа управлінського обліку викладена у публікації Міжнародної федерації бухгалтерів (МФБ) „Концепції управлінського обліку”. У цьому документі розглянуто чотири групи концепцій [1]:

- концепції, пов’язані з функцією;
- концепції, пов’язані з використанням результатів;
- концепції, пов’язані з процесом і технологією;
- концепції, пов’язані з потенціалом функції.

Перша група концепцій розглядає функцію управлінського обліку з погляду її орієнтації на:

- продуктивність ресурсів;
- формування собівартості;

- господарські процеси;
- командні дії.

При цьому слід взяти до уваги наступне:

По-перше, управлінський облік концентрує увагу на ефективності трансформації ресурсів з однієї форми в іншу в процесі господарської діяльності підприємства, ресурси у фізичній та грошовій формі розглядають як засоби, спожиті структурами, системами, процедурами, процесами, персоналом.

По-друге, ефективність використання ресурсів оцінюють, виходячи зі створення вартості на ринках продукції або послуг (для клієнтів) і ринках капіталу (для акціонерів), а також для задоволення потреб інших ключових учасників діяльності (постачальників, персоналу, суспільства загалом).

По-третє, управлінський облік зосереджують на ключових процесах діяльності, до яких залучені клієнти, постачальники та інші учасники. Тому зазвичай розглядають:

- взаємозв'язки господарських процесів у межах вартісного ланцюжка підприємства;
- зв'язок господарських процесів із технологіями, структурами, системами та культурами;
- зв'язок між господарськими процесами та стратегіями щодо продуктів (послуг);
- шлях, яким ресурси використовують та споживають у процесі діяльності для створення вартості.

По-четверте, процедури управлінського обліку здійснюють у межах та для забезпечення різних груп (команд) персоналу, які можуть мати стратегічні, тактичні або оперативні цілі.

Отже, функція управлінського обліку спрямована на ефективне використання всіх ресурсів для створення вартості в інтересах усіх учасників, які залучені до процесів господарської діяльності, з урахуванням цілей та завдань відповідних груп персоналу.

Друга група концепцій пов'язана з використанням результату здійснення функції управлінського обліку – з точки зору підзвітності, результативності та порівняння з еталоном. Це означає, що результати управлінського обліку оцінюють, виходячи з доданої їм вартості на підставі судження щодо перспективи використання цих результатів користувачами. Вартість, додана управлінським обліком, може бути виражена мірою досягнення поставлених та узгоджених цілей. У свою чергу, такі цілі мають відображати результат управлінського обліку, що є еталоном усередині підприємства.

Третя група концепцій враховує зв'язок управлінського обліку з іншими

процесами управління та є основою або керівництвом для розроблення технологій, що використовуються в управлінському обліку. При цьому доцільно розглядати:

- рівняння використаних ресурсів і створеної вартості;
- взаємодію процесів управління;
- розроблення й оцінювання технології.

Управлінський облік застосовує особливу модель рівняння використаних ресурсів і створеної вартості. Ця модель передбачає, що ресурси зазвичай оцінюють, виходячи з варіантів витрат, а створену вартість – на підставі задоволення поточних і довгострокових інтересів конкретних учасників (клієнтів, акціонерів тощо).

Використовуючи відповідні технології, управлінський облік створює та збагачує інформаційні ресурси, необхідні для здійснення всіх рівнів управління [2].

Технології, які використовують в управлінському обліку, також можна оцінити, виходячи зі співвідношення „витрачені ресурси – отримані вигоди”. Це означає, що вартість, створена за допомогою технології, має перевищувати використані або спожиті ресурси, пов’язані з впровадженням і застосування цієї технології.

Четверта група концепцій розглядає потенціал, необхідний для ефективного виконання функцій управлінського обліку з позиції компетенції, безперервного вдосконалення, творчих можливостей та критичного підходу.

Управлінський облік слід організовувати таким чином, щоб визначати й досягти рівня компетентності, який відображає найкращу практику і забезпечує ефективні результати.

Водночас необхідно створити культуру безперервного вдосконалення. Така культура означає постійну наявність різних ініціатив щодо вдосконалення шляхів та методів виконання функцій управлінського обліку. Складовою цієї культури є постійний творчий пошук можливостей створення вартості всередині підприємства. При цьому управлінський облік має бути предметом постійного критичного оцінювання його ефективності з точки зору співвідношення „витрати-вигоди” [3].

Всі ці концепції взаємопов’язані й у сукупності становлять концептуальну основу управлінського обліку.

Визначенню сутності управлінського обліку сприяє розгляд сукупності ознак, що характеризують його як цілісну інформаційно-контрольну систему підприємства: безперервність, цілеспрямованість, повнота інформаційного забезпечення, практичне відображення використання об’єктивних законів

суспільства, вплив на об'єкти управління у разі зміни зовнішніх і внутрішніх умов господарювання.

Список використаної літератури

1. Панасюк В.М. Сучасний інструментарій інформаційного забезпечення: обліковий та управлінський аспект. *Східна Європа: Економіка, Бізнес та Управління*. Випуск 2 (25). 2020. С.412-427.
2. Шухманн В., Панасюк В., Бурденюк Т. Методика аналізу ефективності впровадження технологій інформаційної безпеки підприємства. *Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія*: матеріали III-ої міжнар. наук-практ. інтернет-конф. – Тернопіль, 2018. – с. 77-79.
3. Панасюк В. М., Сохацька О. М., Мельничук І. В., Бурденюк Т. Г. Практикум (case study) з дисципліни «Міжнародні стандарти обліку та звітності»: Норвегія Vs. Україна: навч. посібн. Тернопіль: ЗУНУ, 2021. – 211 с.

Ю. Лічний

АУДИТ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Одним із найскладніших та найбільш відповідальних видів аудиторської перевірки є перевірка фінансових результатів та реального фінансового стану діяльності суб'єкта господарювання. Складність та відповідальність аудиторської перевірки фінансових результатів діяльності підприємства також пояснюється тим, що саме даний вид перевірки становить найвищий ступінь аудиторського ризику. Також, залежно від того наскільки виконана аудиторська робота є повною і наскільки об'єктивним є аудиторський висновок залежать правильність і повнота не менш важливого напрямку аудиторської діяльності – визначення подальшої фінансової стратегії суб'єкта господарської діяльності.

Проблеми аудиту фінансових результатів в сучасних умовах розглядаються у працях вітчизняних вчених Білухи М.Т., Дем'яненка М.Я., Гайдуцького П.І., Гарасима П.М., Кірейцева Г.Г., Кужельного М.В., Лінника В.Г., Осадчого Ю.І. та інших.

Серед проблем аудиту фінансових результатів науковці виділяють та конкретизують наступні елементи: нестабільність законодавчої бази; формальний підхід до здійснення аудиту фінансової звітності; намагання стандартизації фінансової звітності у відповідності до міжнародних стандартів; використання шаблонних методів при здійсненні аудиту об'єкта перевірки; незрозумілість для керівництва підприємства необхідності проведення аудиту; недостатній рівень розуміння аудитором діяльності підприємства.